

Αθήνα, 10/5/21

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού και Κώστα Σκρέκα

Γεν. Γραμμ. και Αλεξάνδρας Σδούκου

Θέμα : Β' Φάση Αναμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

Αξιότιμε κε Υπουργέ και κα Γενική

Παρακαλούμε βρείτε ακολούθως παρατηρήσεις μας επί του σχεδίου της Β' φάσης αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που μας παρουσιάσατε κατά την 4^η συνεδρίαση της Επιτροπής ΑΠΕ του Υπουργείου σας, στην οποία και συμμετείχαμε.

1. Οριστική Προφορά Σύνδεσης

Συμφωνούμε με την κατάργηση της μη Δεσμευτικής Προσφοράς Σύνδεσης και υπό προϋποθέσεις συντασσόμαστε με την υποχρέωση κατάθεσης Εγγυητικής Επιστολής στον Διαχειριστή ταυτόχρονα με την κατάθεση αιτήματος Όρων Σύνδεσης, ώστε να αποθαρρυνθεί το μη πραγματικό επενδυτικό ενδιαφέρον. Ωστόσο, απαιτείται να επισημανθούν και να αποσαφηνιστούν τα ακόλουθα:

- a) Η Εγγυητική Επιστολή αυτή σε αξία δεν μπορεί κατά την άποψη μας να ταυτίζεται με αυτήν που καταθέτουν με το υφιστάμενο καθεστώς οι επενδυτές κατόπιν της έκδοσης των Όρων Σύνδεσης στον Διαχειριστή και για την δέσμευση τους. Όπως γνωρίζετε το χρονικό διάστημα για την ανταπόκριση του Διαχειριστή σε αίτημα Προσφοράς Όρων Σύνδεσης παραμένει δυστυχώς ακαθόριστο, ξεπερνώντας κάποιες φορές ακόμα και το ένα έτος, την ώρα που ο νόμος διαχρονικά προβλέπει 4 μήνες. Εύλογα διερωτάται λοιπόν η επενδυτική κοινότητα, τι θα αλλάξει ώστε να τηρείται υπό το νέο πλαίσιο στο εξής το χρονικό ορόσημο των 2 μηνών. Προτείνουμε λοιπόν το ύψος της εν λόγω Εγγυητικής με την αίτηση να είναι το 1/10 του ύψους της Εγγυητικής της δέσμευσης των Όρων Σύνδεσης.

Εκτίμηση μας επίσης είναι, πως σε ένα μεγάλο ποσοστό οι απαντήσεις του Διαχειριστή στα αιτήματα όρων σύνδεσης θα συνεχίσουν να είναι αρνητικές (αδυναμίες σύνδεσης), οπότε η Εγγυητική φυσιολογικά θα πρέπει να επιστρέφεται. Ωστόσο, τίθεται ο προβληματισμός του τι θα γίνεται με τις Εγγυητικές αυτές και καθ' όλη την πενταετή περίοδο που το αίτημα δύναται κατόπιν αίτησης να βρίσκεται σε κατάσταση επιλαχόντος. Θα συνεχίσει δηλαδή και για όλη την πενταετία να ζητείται επίσης η διατήρηση Εγγυητικής;

Αρκετές μάλιστα από τις Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης που εκδίδει ο Διαχειριστής αποτελούν οιονεί αρνητικές απαντήσεις, επειδή το κόστος τους ανέρχεται σε αντικειμενικώς απαγορευτικά επίπεδα σε σχέση με το μέγεθος του αιτούμενου σταθμού αλλά και τα επίπεδα ΤΑ που κάθε φορά διαμορφώνονται. Πολύ χειρότερα μάλιστα αν έχει ενεργοποιηθεί και η 5ετής επιλαχούσα για το αίτημα φάση. Σε τέτοιες περιπτώσεις λοιπόν που αντικειμενικά ο επενδυτής δεν έχει νόημα λόγω κόστους να προχωρήσει και που δεν θα μπορούσε να το προβλέψει, θα καταπίπτει η Εγγυητική σε βάρος του ή θα μπορεί να την λάβει πίσω παραιτούμενος από την Οριστική Προσφορά;

- b) Αναφορικά με την Εγγυητική που καταθέτουν με το υφιστάμενο καθεστώς οι επενδυτές για να δεσμεύσουν τους Όρους Σύνδεσης και που κατόπιν της υπογραφής της Σύμβασης Σύνδεσης

μειώνεται στο ¼ της αξίας της, προτείνουμε με τη δήλωση ετοιμότητας και αφού αυτή πιστοποιηθεί από τον μηχανικό του ΤΕΕ σύμφωνα με την διαδικασία του ν. 4736/2020, να επιστρέφεται και να μην χρειάζεται να αναμένει ο επενδυτής την ηλεκτρισή, η οποία και αργεί όχι από ευθύνη του αλλά αποκλειστικά από του Διαχειριστή. Εγγυητική Επιστολή δεν σημαίνει μόνο κόστος αλλά για τους περισσότερους, ιδίως μικρομεσαίους παραγωγούς και δέσμευση ισόποσων χρημάτων ως collateral από τις τράπεζες.

- c) Αναφορικά με την υποβολή των αιτήσεων σε κύκλους τις δέκα πρώτες ημέρες κάθε μήνα και όχι ελεύθερα καθ' όλη την διάρκεια του, αισθανόμαστε ότι νοθεύεται η κρίσιμη φυσική προτεραιότητα των αιτημάτων αναλόγως ακριβώς του χρόνου κατάθεσης πλήρους φακέλου και μάλιστα σε ένα απολύτως πεπερασμένο αγαθό όπως ο ηλεκτρικός χώρος. Το στάδιο της οριστικής προσφοράς σύνδεσης είναι μακράν το κρισιμότερο της όλης αδειοδοτικής διαδικασίας και δεν έχει καμία σχέση λ.χ. με την Βεβαίωση Παραγωγού της ΡΑΕ που αφορά μεν κατάθεση αιτήσεων σε κύκλους, για έκδοση ωστόσο ενός δικαιολογητικού που δεν είναι ούτε πεπερασμένο, ούτε και συναρτάται ή εξασφαλίζει κάτι το πεπερασμένο.
- d) Ως προς το παράβολο υπέρ του Διαχειριστή, υπενθυμίζουμε πως και σήμερα οι επενδυτές καταθέτουν τέτοιο. Οι επενδυτές αποζημιώνουν και με το παραπάνω τον Διαχειριστή για τον χρόνο που αφιερώνει στην διαδικασία της έκδοσης Προσφορών Σύνδεσης και μάλιστα ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα. Οπότε απαιτείται να διευκρινιστεί σε τι αναφέρεται η παραπομπή σας για παράβολο υπέρ του Διαχειριστή.
- e) Συμφωνούμε με το να επιτρέπεται η μεταβίβαση εξαιρούμενων αδειών σταθμών ΑΠΕ πριν την ηλεκτρισή. Θα μπορούσε μάλιστα η μεταβίβαση να επιτρέπεται και πριν την σύναψη της Σύμβασης Σύνδεσης, πάντως οπωσδήποτε κατόπιν της έκδοσης της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης. Με τον τρόπο αυτό θα επικρατήσει μεγαλύτερη διαφάνεια στις συναλλαγές στις επενδύσεις ΑΠΕ και βεβαίως φορολογικά έσοδα για το Κράτος από τις αγοραπωλησίες των asset αυτών. Επιπλέον και με δεδομένο πως σκιάδεις μεταβιβάσεις πριν την ηλεκτρισή εν τοις πράγμασι γίνονταν μέσω αλλαγών στην μετοχική σύνθεση των SPV που διατηρούσαν τέτοιους σταθμούς, η άρση της απαγόρευσης συνιστά πράξη ισομοιρίας και δικαίου για όσους αναπτύσσουν ΑΠΕ ως φυσικά πρόσωπα ή μονοπρόσωποι φορείς, στους οποίους πρακτικά εν τέλει μόνο εξαντλείτο ο περιορισμός.
- f) Μας προβληματίζει η πρόταση για θέσπιση 4μηνιας προτεραιότητας στην έκδοση όρων σύνδεσης υπέρ των αδειοδοτούμενων σταθμών ΑΠΕ. Κάτι τέτοιο ίσως θα μπορούσε αποκλειστικά να σταθεί σε αιτήματα που αφορούν αμιγώς στον ΑΔΜΗΕ και που εν πάσει περιπτώσει είτε πρόκειται για ομαδικούς (λ.χ. Nx500) είτε για μεμονωμένους σταθμούς ΑΠΕ, αφορούν παρεμφερή συνολικά τάξη μεγέθους έργων. Το να εφαρμόζεται όμως μια τέτοια προτεραιότητα και στον ΔΕΔΔΗΕ υπέρ έργων κάποιων MW έναντι μικρών μεμονωμένων έργων μερικών εκατοντάδων kW, μας βρίσκει αντίθετους. Ένα μεγάλο έργο που θα καταλαμβάνει λ.χ. 10-15 φορές μεγαλύτερο φυσικό και ηλεκτρικό χώρο από ένα μικρό, είναι φυσιολογικό να έχει βαρύτερη αδειοδοτική διαδικασία, αφού απαιτείται να εξεταστούν βαθύτερα οι επιμέρους παράμετροι του. Απολαμβάνει όμως και άλλες οικονομίες κλίμακος. Δεν είναι λοιπόν εκτιμούμε φυσιολογικό, χάριν της βαρύτερης αυτής αδειοδοτικής διαδικασίας, εν τέλει να απολαμβάνει προτεραιότητα στην έκδοση όρων σύνδεσης στον ΔΕΔΔΗΕ εκτοπίζοντας εν τοις πράγμασι πολλαπλά μικρότερα μεμονωμένα αιτήματα.

2. Σύμβαση Σύνδεσης

Η πρόβλεψη για κυρώσεις κατά του Διαχειριστή στην περίπτωση που δεν τηρηθούν από την πλευρά του οι προθεσμίες για τα έργα Όρων Σύνδεσης που οφείλει βάσει της Σύμβασης Σύνδεσης να κατασκευάσει, προκαλεί ηθική ικανοποίηση. Ωστόσο, η ποινολόγηση αυτή οφείλει να αποβαίνει και επ' ωφελεία του επενδυτή που ζημιώνεται. Διοικητικές λοιπόν μόνο κυρώσεις σε βάρος του Διαχειριστή δεν αρκούν, αλλά θα πρέπει να συνοδεύονται και από οικονομική αποζημίωση του επενδυτή και μάλιστα με συνοπτικές και όχι μακρόσυρτες διαδικασίες.

3. Προσωρινή ενεργοποίηση σύνδεσης για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εξοπλισμού

Στο βαθμό που η προτεινόμενη διάταξη αφορά στην διασφάλιση της ασφάλειας του εξοπλισμού, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη παρουσίαση σας, δηλαδή υποθέτουμε στην λειτουργία μεταξύ άλλων λ.χ. του συστήματος ασφαλείας του σταθμού (κάμερες, συναγερμός, νυχτερινός

φωτισμός, τηλεπικοινωνία κλπ) και όχι στην παραγωγική του λειτουργία, εκτιμούμε πως η εφαρμογή της θα πρέπει, εφόσον υπάρχει τεχνικά κατά περίπτωση η δυνατότητα, να αφορά και σε εξαιρούμενους αδειάς σταθμούς ΑΠΕ.

Όπως γνωρίζετε, μέγα πρόβλημα των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων οιουδήποτε μεγέθους πριν την ηλεκτρίση, αποτελεί η φύλαξη τους. Λόγω της έλλειψης ηλεκτρικής παροχής τα συστήματα ασφαλείας είτε δεν λειτουργούν καθόλου, είτε μέσω βοηθητικού συστήματος αυτόνομου φωτοβολταϊκού με μπαταρία που τυχόν έχει εγκατασταθεί από τον ιδιοκτήτη με ιδιαίτερο μάλιστα επιπλέον κόστος, λειτουργούν μόνο μερικώς. Οπότε τα εργοτάξια αυτά εκτίθενται σε κινδύνους διαρρήξεων και κλοπών.

Σε αρκετές περιπτώσεις έργων, ωστόσο, το δίκτυο ΜΤ του ΔΕΔΔΗΕ διέρχεται ήδη έξω ή πλησίον του σταθμού (ασχέτως του ότι στα πλαίσια των Όρων Σύνδεσης μπορεί να εκκρεμεί η ενίσχυση του ώστε να δύναται να υποδεχθεί την παραγωγή και όχι τις μικροκαταναλώσεις του σταθμού) και στον βαθμό που έχει εγκατασταθεί ο υποσταθμός ΧΤ/ΜΤ του φωτοβολταϊκού, θα μπορούσε να υπάρξει ηλεκτρίση για την τροφοδότηση αποκλειστικά των μικροκαταναλώσεων των συστημάτων ασφαλείας του πάρκου μέχρι την ολοκλήρωση των έργων και την οριστική τότε διασύνδεση. Δηλαδή με την υλοποίηση ενός μικρού και μόνο μέρους των Όρων Σύνδεσης, μπορεί να υπάρχει ηλεκτρική παροχή για τις μικροκαταναλώσεις στο χώρο. Προτείνουμε λοιπόν η δυνατότητα προσωρινής σύνδεσης για την διασφάλιση της ασφάλειας του εξοπλισμού, να δοθεί και στα εξαιρούμενα αδειάς Φ/Β πάρκα.

Το αίτημα μας δεν σχετίζεται με την «κλασική» περίπτωση εργοταξιακής παροχής που διαθέτει ο ΔΕΔΔΗΕ, επειδή αυτή παραπέμπει σε παροχή στην ΧΤ άρα και σε ανάγκη εγκατάστασης υποσταθμού του ΔΕΔΔΗΕ ΧΤ/ΜΤ, που σε πάγκα ωστόσο που συνδέονται στη ΜΤ αποτελεί περιττό κόστος. Όταν δηλαδή αναφερόμαστε σε πάγκα συνδεόμενα στην ΜΤ, ο κοστοβόρος υποσταθμός ΔΕΔΔΗΕ ΧΤ/ΜΤ είναι περιττός, αφού τα πάγκα έχουν εσωτερικό δικό τους υποσταθμό ΧΤ/ΜΤ, οπότε κανείς δεν έχει λόγο να πληρώσει και δεύτερο.

4. Διάρκεια ισχύος Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης Εξαιρούμενων Σταθμών

a) Εκτιμούμε ως θετική τη δυνατότητα των επενδυτών να παρατείνονται κρίσιμες προθεσμίες για την υλοποίηση των σταθμών τους, με τη προϋπόθεση προηγούμενης έγγραφης δήλωσης τους συνοδευόμενη από καταβολή οικονομικού ανταλλάγματος.

Ωστόσο, αντιλαμβανόμαστε ως ανατιολόγητα ακριβό το τίμημα των 1,000 ευρώ/MW/μήνα για τους εξαιρούμενους σταθμούς στην παράταση της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης σε σχέση λ.χ. με τα 150 ευρώ/MW/μήνα για την παράταση της άδειας εγκατάστασης των αδειοδοτούμενων σταθμών. Προτείνουμε λοιπόν τα 150 ευρώ/MW/μήνα να ισχύουν και για τους εξαιρούμενους σταθμούς ως ισορροπημένη προσέγγιση.

b) Επίσης αντί του 6μήνου της δυνατότητας παράτασης για τους εξαιρούμενους σταθμούς, προτείνουμε το 12μηνο σε συνάφεια με την 24μηνη παράταση που ισχύει για τους αδειοδοτούμενους σταθμούς στις άδειες εγκατάστασης.

c) Επίσης η αναφορά πως «εντός της διάρκειας ισχύος της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, ο σταθμός πρέπει να έχει τεθεί σε λειτουργία», οφείλει να αντικατασταθεί με το ορόσημο της δήλωσης ετοιμότητας όπως ισχύει με την πιστοποιημένη διαδικασία του ν. 4736/2020, αφού μέχρι εκείνου του σημείου ευθύνεται ο επενδυτής και όχι για το πότε ο Διαχειριστής θα το ηλεκτρίσει ώστε να τεθεί σε λειτουργία. Να διευκρινιστεί εδώ επίσης, πως σε περίπτωση που ένας επενδυτής συνάψει νωρίτερα του αρχικού εξαμήνου ισχύος της Οριστικής Προσφοράς τη Σύμβαση Σύνδεσης, τότε αυτή δεν θα ισχύει για 12μηνο μέχρι τη δήλωση ετοιμότητας του σταθμού αλλά και για τους μήνες νωρίτερα του 6μήνου που εξοικονομήθηκαν και συνάφθηκε η Σύμβαση Σύνδεσης.

d) Αποτελεί θετική εξέλιξη πως το 6μηνο για την αποδοχή των όρων σύνδεσης, σύμφωνα με την παρουσίαση σας, θα αφορά πλέον την κατάθεση της αίτησης για σύναψη της σύμβασης σύνδεσης στον Διαχειριστή και όχι την υπογραφή της όπως ισχύει σήμερα. Έχει συμβεί δυστυχώς πολλάκις ο ΔΕΔΔΗΕ με τους εξωτερικούς του δικηγόρους να κάνει 2-3 μήνες να εξετάσει το αίτημα και να επανέλθει με παρατηρήσεις. Επίσης έχει συμβεί, μετά το 1^ο σετ παρατηρήσεων να

εμφανιστούν και νέες παρατηρήσεις. Δημιουργούνται έτσι πολλά προβλήματα στην βμηνη προθεσμία ισχύος της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

Για την οικονομία επιπλέον της διαδικασίας προτείνουμε επίσης να προβλεφθεί πως ο Διαχειριστής οφείλει εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός να έχει εξετάσει το αίτημα και να επανέλθει άπαξ με τυχόν παρατηρήσεις του.

5. Δασικές εκτάσεις

Σε περίπτωση αμφισβήτησης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του Δημοσίου επί δασικών εκτάσεων, όπως και στην περίπτωση των λατομικών ορυκτών του ν. 4512/2018, η αμφισβήτηση αυτή δεν θα πρέπει να δυσχεραίνει την πρόοδο της αδειοδοτικής διαδικασίας έργων ΑΠΕ στις εκτάσεις αυτές. Μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού το αντάλλαγμα μπορεί να αποδίδεται στο Δημόσιο και αν μετέπειτα η έκταση τελεσίδικα αναγνωριστεί ως ιδιωτική ή Δημοτική, να προβλέπεται η επιστροφή του ανταλλάγματος στο νέο ιδιοκτήτη.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας